

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

ANALYSIS|| FIDEI CA=||THOLICAE,||

Valencia, Gregorio de

Ingolstadii, 1585

VD16 V 55

Praefatio Ad Pivm Lectorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47934)

PRAEFATIO AD
PIVM LECTOREM.

Vi tam insipientes sunt, & usque
adeo ratione carent, ut quod na-
turali ratione notum atque evi-
dens est, diffiteantur, in cordeq; suo
dicant, non esse ullum Deum: ij nihil esse arbi-
trantur cur sit de religione satagendum. Qui-
bus autem & species rerum omniu, quam pro-
fecto ex aliquo verissima pulchritudinis fonte
manare credendum est, & interior nescio qua
conscientia (qua, ut Divus Augustinus inquit,
meliores quosq; animos quasi publice priva-
timq; adhortatur) Deum querendum, Deoq;
seruiendum esse persuasit; hi de vera fide, sine
qua placeri Deo non potest, aut invenienda, aut
conseruanda, necesse est sint cum primis solliciti.
Porrò in negotio fidei duæ in primis res humana
rationi, praesertim solertis hominis, generatim
deliberanda occurrunt. Prima, sit ne ad conse-
quendam salutem necessario fides adhibenda
Christiana doctrina? Secunda, si assentiri ei

A oport-

I

Psal. 13.

Lib. de utilita-
te credendi,
cap. 16.

Hebrae. 11.

Duæ res à ra-
tione humana
de fide cogitan-
tur.

I.

II.

oportet, qua vel nota vel regula utendum sit ad discernendum, utra potius sit ei doctrina sententia subiecta, cum ea de re questio incidit. Et prior quidem deliberatio ad eos propriè spectat, qui libros sacros non habent pro diuinis oraculis. Nam apud quos hi libri in auctoritate sunt, ij ut de Christiana doctrina veritate non dubitant, ita nec ambigunt de eiusdem necessitate. Hoc enim ipsum ea doctrina multis in locis tradit, fore ut qui non crediderint, sempiterna morte mulctentur. Posterior aut cogitatio est cura de nota et regula genuinã et veram sententiam doctrinae Christiana à falsa et adulterina discernendi, eiusmodi certè est quam etiam atque etiam ij quoque versare animo debeant, qui fidem Christiana doctrina accommodauerunt. Nam qui Christiano nomine censerì volunt, et tamen à fide vera doctrinaque Christi aberrant, idcirco aberrant, quia regulam nesciunt ex qua oporteret existimare de veritate doctrinae. Neque aliam ob causam de fide atque adeò de religione tam multa controuersia hisce praesertim temporibus, cum tristissima perniciè multorum, sine ullo fine agitantur,

nisi

Marci 16.
Ioan. 3.
Ad Rom. 10.
1. Corint. 1.
2. Thessal. 2.
Ad Hebr. 11.
&c.

nisi quia de regula ad fidei controuersias omnes
dirimendas non conuenit. Quae si constiterit,
vno eodemq; modo de veritate in vniuersis lo-
cis controuersis facillimè constare poterit, si ad
questiones omnes ea regula videlicet applicabi-
tur. Igitur quod iam dudum, stimulante, ut
ego confido, Domino, prestare ad eius gloriam
proximorumq; utilitatem cupiui, id modò per-
ficere aggredior, nõ meis viribus, sed illius tan-
tùm auxilio fretus, qui dedit etiam optare &
velle, ut scilicet iis, qui de vera fide vel reputa-
re ipsi secum, vel cum aliis tractare velint, qua-
si viam ab initio ad finem vsq; rectam demon-
strem, quae ad certissimam regulam, & velut
indicem verae fidei: atque adeo ad fidem veram,
sine errore perducatur. Non polliceor me de iis re-
bus, quas tractaturus eum ad finem necessariò
sum, inaudita prorsus allaturum, quod mini-
mè in hoc genere desideratur; Sed rebus ipsis
modum adhibere, commodamq; ex iisdem ac
planam ad veritatem, ut dixi, viam sternere,
eamq; argumentis bonis communire, & me-
thodica doctrinae explicatione, propitio Domi-
no, illustrare conabor. Atq; ut studiosi vera fi-

Scopus huius
operis.

Distributio eorum qua tractanda sunt.

dei rectius $\&$ ingredi eam viam, quam illis ostensurus sum, $\&$ in ea progredi possint, visum est ab initio hic statim tanquam ad oculum ipsis indicare sententias eas, quibus ordine, velut quibusdam intelligentiæ gradibus, hoc libro ad destinatum terminum veritatis eos dirigere decreui.

- I. **N**ecessè omnino ad salutem est, firma fide credere, doctrinam, supra rationis naturalis captum à Christo traditam esse diuinam, adeoq; certissimam.

Obiisdem etiam ex argumentis, quibus olim sanctissimi Patres veritatem Christianæ religionis asseruerunt, nos colligemus, doctrinam Sæcliariorum non re, sed nomine tantum esse Christianam.

- II. **N**on fatis autem ad salutem est credere in genere vniuersam doctrinam Christianam esse veram; nec etiam omnino sufficit aliqua eius doctrinæ capita in specie tenere: sed simul quoque necesse est, nihil falsi determinatè, quod in aliqua fidei quæstione cum vera sententia Christianæ doctrinæ pugnet, pertinaciter credere.

Atq; hic quidem eorum perniciosissimus error ex instituto redarguetur, qui apud Sæclarios, ex quadam inuenienda veritatis (cùm in Ecclesia eam querere nolint) desperatione, sibi persuadent, quemlibet secundum suam qualemcunque fidem, modo ex præscripto conscientie suæ, salutem consequuturum.

Nec

Nec dubitandum est, quin aliqua exstet auctoritas, ad iudicandum de fidei controuersis omnibus, infallibilis, per quã in omni determinata quæstione cognoscere fideles omnes commodè possint, quæ sit Christi verissima sententia & doctrina.

III.

Quo loco certissima quedam fundamenta iacentur, ex quibus potest facile intelligi poterit, nullam à Sectariis agnosci auctoritatem talem, qua ad omnes omnino fidei quæstiones determinandas sit ipsa satis.

IV

Auctoritas hæc infallibilis non est tantùm diuina, neq; tantùm humana, sed humana diuinitùs inspirata.

III.

Qua assertio aduersus insanum etiam quorundam Sectariorum errorem confirmanda erit, qui somniarunt, à Deo ipso propriè unumquemque fidelem, sine alicuius humana auctoritatis magisterio, de fide doceri.

Auctoritas hæc humana inspirata diuinitùs, quæ de controuersis fidei omnibus iudicare valeat, nõ vnus tantùm vel alterius hominis quondam vita defuncti, aut etiam aliquorum propria est, qui olim vel scripto, vel voce sententiam diuinam explicauerint, posteritatiq; commendarint, sed omnibus seculis apud fideles ipsos viget præsens, & pronunciare perspicuè ac palam de fidei controuersis omnibus potest.

V.

IIV

Hoc autem in loco evidentibus argumentis error ille principalis Sectariorum redarguetur, quod Scripturam solam iudicem omnium fidei controuersiarum esse velint. Itemque questio de Scriptura difficultatibus atque obscuritate ita tractabitur, ut planè appareat, Sectarios hactenus statum eius questionis minimè intellexisse; nec repugnare illos amplius (si rem ipsam perceperint) ullo modo posse.

VI. **C**VM hæc auctoritas apud Christi fideles vigeat, non alibi aut quæri debet, aut inueniri potest, nisi apud veram Christi Ecclesiam, hoc est, apud congregationem verè fidelium. Ea verò congregatio non alia est quàm cœtus eorum qui Romano Pontifici pro tempore existenti parent.

Potissimam igitur illam questionem de vera Christi Ecclesia, de qua ratione eam certissimè dignoscendi, ita hoc in loco explicabimus, ut planè etiam constet, ne tractatam quidem hactenus propriè à Sectariis, sed declinatam ab his prorsus, cuiusdam tergiversationis artificio, eiusmodi questionem fuisse: ne, si propriis argumentis (quemadmodum oportet) de ea disputetur; nemo dubitare possit, ipsos à vera Christi Ecclesia defecisse. Id autem nos demonstrabimus: atque simul etiam planum faciemus, illis ipsis cauillationibus, quas recentiores Sectarij, ut defendant, se non esse extra Ecclesiam, singulariter excogitauisse videntur, multò etiam magis eos reninci.

VII. **I**S ipse Pontifex Romanus est, in quo, tanquam in Ecclesiæ totius capite, auctoritas illa residet.

Ad hanc autem rem confirmandam, Diui Petri & Romani Pontificis in Ecclesia Primatus cōmoda methodo à nobis probabitur: itemque, redarguetur aliquantò evidentius pertinacia Sectariorum in hac tota questione.

Quo-

Quotiescunq; igitur Romanus Pontifex in fidei quæstionibus definiendis auctoritate istiusmodi utitur; ab omnibus fidelibus tanquam doctrina fidei recipi diuino præcepto debet ea sententia quam ille decernit esse sententiam fidei. Toties autem ea ipsum auctoritate uti credendum est, quoties in controuersia fidei sic alterutram sententiã determinat, ut ad eam recipiendã obligare velit vniuersam Ecclesiam.

Ut autem hic locus plenè explicetur, multa de vi ac usu eius auctoritatis, qua est Romanus Pontifex ad definiendum res fidei præditus, necessario explicanda erunt: itemq; exponemus quatenus etiam oporteat in determinandis fidei controuersis quasdam adhibere quasi regulas, cuiusmodi sunt in primis Scriptura sacra, Traditio, Concilia, concors sententia Doctorum Ecclesie, &c. De quarum etiam regularum auctoritate & usu summatim dicendum erit, ac tum ad extremum Analysis tota concludetur.

Has ordine sententias ubi totidem libri nostri partibus, adiuvante Deo, confirmauerimus, tam facile veræ fidei studiosis erit, repudiatis erroribus, vel inuenire, vel conseruare doctrinæ sana in legitima Christi Ecclesia veritatem, quàm est facile cognoscere, quid Romanus Pontifex de vnaquaque fidei controuersia credendum proponat. Et nihilominus tamen graues causæ sunt, cur præterea homines eruditi non modò utiliter, sed necessario eti-

Fructus huius tractationis.

In quæstionibus fides non tantum communi fidei regulis, sed etiam propriis cuiusq; loci argumentis, idcirco ostendendum est, ut hereticorum pertinacia magis reuindatur.

am

am faciant, cum aduersus refractarios obsti-
 natosq; fidei hostes ex pluribus aliis etiã Theo-
 logicis locis argumenta ad singulas controuer-
 sias accommodata pro veritate ducunt, remq;
 tractant ex propriis. Quoniam verò series &
 ratio rerum à me propositarum ea est, ut nisi
 multa simul disputentur, ad quorum intelli-
 gentiam doctrina & eruditione aliqua opus
 est, explicari commodè nō possit, adiciam sub
 libri finem pro minus etiam eruditis (omnibus
 enim prodesse vellem, si Dominus etiam vellet)
 peculiarem indicem rationum faciliorem qua
 passim in hoc volumine pro cuiusq; loci institu-
 to à me proponentur, quarum ea erit vis, ut
 & mediocri prudentia sola sine exquisita do-
 ctrina comprehendi possint, & id ipsum tamen
 manifestò efficiant quod maximè rem conti-
 net; videlicet in Ecclesia tantum Romana ve-
 ritatem reperiri, & Sectarios omnes, quot quot
 Romane Ecclesie, atq; adeò Pontificis Romani,
 sunt hostes, in errore versari. Sed aggrediar
 id quod institui, atq; ut disputatio sit planior,
 formabo ubicunq; potero veritatis probatio-
 nem rectis ac firmis argumentandi modis.